

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ, जळगाव
बहिःस्थ शिक्षण आणि अध्ययन विभाग
Department of External Education and Learning (DEEL)

स्वाध्याय लेखन सूचना -

१. खालील प्रत्येक विषयाचे स्वाध्याय प्रश्न दिले असून त्यातील टीपा लिहा व सविस्तर उत्तर लिहा आहे.
२. प्रत्येक विषयांतर्गत २० गुणांचे स्वाध्याय आहेत. सर्व स्वाध्याय हस्तलिखितच असणे गरजेचे आहे.
३. सर्व स्वाध्याय जमा करण्यासाठी अंतिम मुदत फेब्रुवारी अखेरपर्यंत आहे. त्यानंतर कोणतेही स्वाध्याय स्विकारले जाणार नाही याची नोंद घ्यावी.
४. स्वाध्याय सादर करतांना आपले नाव, शिक्षणक्रमाचे नाव, वर्ष, PRN NO, Mob. No. याप्रमाणे मुखपृष्ठ तयार करून प्रत्येक विषयासोबत जोडणे आवश्यक आहे.
५. स्वाध्याय स्वतः जमा करू शकता किंवा पोष्टाने खालील पत्त्यावर पाठवू शकता.

स्वाध्याय सादरीकरण मूखपृष्ठ नमुना (Home Assignment)

Assignments Presentation Front page Format

विद्यार्थ्याचे नाव :-

(Student Name) :-

कायम नोंदणी क्र. (PRN) :-

विषयाचे नाव :-

(Subject Name) :-

शिक्षणक्रमाचे नाव :-

(Programme Name)

अभ्यासकेंद्राचे नाव :-

(Name of Study Center)

दूरध्वनी /मोबाईल क्र. :-

(Phone/Mobile No.)

जमा करण्याची वर्ष व महिना :-

(Year & Month of Submission)

विद्यार्थ्याची सही :-

(Student Signature)

स्वाध्याय पाठविण्याचा पत्ता

मा. संचालक,

बहिःस्थ शिक्षण आणि अध्ययन विभाग,

उमविनगर, पोस्ट बॉक्स नं. 80

कवयित्री बहिणाबाई चौधरी उत्तर महाराष्ट्र विद्यापीठ जळगाव,

425001

दूरध्वनी क्र. 0257 - 2257495 / 2258496

E-Mail ID: - ideal@nmu.ac.in

प्रथम वर्ष एम. ए. संरक्षण व सामरिक शास्त्र

M.A. Defence & Strategic Studies

स्वाध्याय प्रश्न

पेपर (Paper) -1

Defence Economics & Defence Production in India

एकूण गुण - २०

प्र. १) सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही ०२)

Que. 1) Write answer **any Two** of the Following

- 1) भारतात राष्ट्रीय उत्पन्न कमी असण्याची कारणे स्पष्ट करा. / Explain the causes of low national income in India.
- 2) भारतातील संरक्षण उत्पादन स्पष्ट करा. / Explain defence production in India.
- 3) भारतीय सैन्यदलांच्या आधुनिकीकरणामध्ये डि.आर.डि.ओ ची भूमिका स्पष्ट करा. / Write your views on rule of DRDO in the modernization of armed forces.
- 4) देशाचा संरक्षण खर्च निर्धारित करणाऱ्या घटकांवर आपले विचार मांडा. / Explain your views on determinants of defence expenditure of the nation.
- 5) भारतीय अर्थव्यवस्थेची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. / Explain the characteristics of Indian economy.

प्रथम वर्ष एम. ए. संरक्षण व सामरिक शास्त्र

M.A. Defence & Strategic Studies

स्वाध्याय प्रश्न

पेपर (Paper) -2

Research Methodologies & Techniques

एकूण गुण - २०

प्र. १) सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही ०२)

Que. 1) Write answer **any Two** of the Following

- 1) आदर्श, चांगल्या किंवा उपयोगी गृहीतकृत्यांची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. / Describe the characteristics of good or usable hypothesis.
- 2) संशोधनात संगणकाचे महत्व स्पष्ट करा. / Describe importance of computer in research.
- 3) ऐतिहासिक संशोधनाच्या विविध पायऱ्या स्पष्ट करा. / Explain the different stages of historical research.
- 4) संशोधन आराखड्याची वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा. / Explain the characteristic of research design.
- 5) सामाजिक संशोधनामध्ये गृहीतकृत्यांचे महत्व विस्तृत स्पष्ट करा. / Explain the importance of hypothesis in social research.

प्रथम वर्ष एम. ए. संरक्षण व सामरिक शास्त्र
M.A. Defence & Strategic Studies
स्वाध्याय प्रश्न
पेपर (Paper) – 3
Geopolitics & Military Geography

एकूण गुण - २०

प्र. १) सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही ०२)

Que. 1) Write answer **any Two** of the Following

- 1) भूराजनीतीचे महत्व स्पष्ट करा. / What are importance of Geopolitics.
- 2) पर्यावरण आणि सुरक्षा यावर सविस्तर विवेचन करा. / Explain Environment and Security.
- 3) जंगल युद्धधारणेतील पुरवठा याबाबत सविस्तर चर्चा करा. / Discuss logistics in Jungle warfare.
- 4) लष्करीदृष्ट्या महत्वाची विविध खनिजे कोणती ते सांगून युद्ध यशस्वीतेतील त्यांचे योगदान (महत्व) स्पष्ट करा. / Explain different strategic minerals and their role in making war successful.
- 5) आजच्या संदर्भातून मॅकिंडरच्या सिध्दांताची चर्चा करा. / Discuss Mackinder's theory in today's context.

प्रथम वर्ष एम. ए. संरक्षण व सामरिक शास्त्र
M.A. Defence & Strategic Studies
स्वाध्याय प्रश्न
पेपर (Paper) – 4

International Relations in Modern Times & India & her Neighbours

एकूण गुण - २०

प्र. १) सविस्तर उत्तर लिहा. (कोणतेही ०२)

Que. 1) Write answer **any Two** of the Following

- 1) आंतरराष्ट्रीय संबंधांची व्याप्ती आणि महत्व स्पष्ट करा. / Explain the International Relations Scope & Importance.
- 2) वास्तववादी सिध्दांत म्हणजे काय ? वास्तववादी सिध्दांताच्या उदाहरणांसह सविस्तर स्पष्ट करा. / What is Realistic Theory ? Explain in detail with examples of Realistic Theory.
- 3) निशस्त्रीकरणसंबंधीचे संयुक्त राष्ट्रसंघटनेचे कार्य कोणते ? / What are role of United Nations Organization of Disarmament ?
- 4) अलिप्तता चळवळीतील भारताच्या भूमिकेचे वर्णन करा. / Describe the India's role in non alignment Movement.
- 5) बांगला देशातील वंशिक संघर्षातील भारताचे कार्य स्पष्ट करा. / Explain the India's role of Ethnic Conflict in Bangladesh.